

Nagyragadozókkal való együttélést elősegítő regionális és lokális fórumok (platformok) létrehozása

Szerződésszám nr. 07.027739/2017/771819/SER/ENV.D.3

Hargita megyei Nagyragadozó Platform

Negyedik munkamegbeszélés

2019 április 8

A jelentés szerzői: Demeter László, Sólyom Andrea, Hartel Tibor, Valeria Salvatori

Tartalomjegyzék

1. A platformok általános módszertana	3
2. Az eddigi eredmények	3
3. A 2019 április 8-i megbeszélés	3
4. Napirend és bemelegítő beszélgetés	3
5. A résztvevők köre	6
6. Probléma- és célelemzés eredményeinek összehasonlítása	6
7. Az érdekek elemzése	10
8. Kritériumrendszer a tevékenységek prioritizálásához	12
9. A megbeszélés kiértékelése	13
10. Következő lépések	13
1. FÜGGELÉK: A résztvevők listája	13
2. FÜGGELÉK: Kiértékelés	14

Ez a jelentés a Európai Bizottság Környezetvédelmi Igazgatósága által megrendelt, a nagyragadozókkal való együttélést elősegítő platformok létrehozására szolgáló, 07.027739/2017/771819/SER/ENV.D.3 számú projekt keretében készült, amelyet az olaszországi Alkalmazott Ökológiai Intézet koordinál, együttműködésben az Adelphi Consult csoporttal, az Európai Területtulajdonosok Szervezetével és a következő szakértőkkel: Dr. Juliette Young, Prof. Steve Redpath, Dr. Yorck Graf von Korff és Dr. Estelle Balian.

További információkért kérjük látogassa meg a platformok weboldalát

http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/regional_platforms.htm

1. A platformok általános módszertana

A megbízatás keretében kidolgozott munkamódszer alapján a platformok létrehozása három lépésben zajlik:

1. A helyi viszonyok felmérése: a helyszínek meglátogatása, a létező dokumentumok elemzése, helyi érdekcsoportokkal végzett interjúk;
2. A platform elindításához szükséges feltételek kielemezése és esetleges működési szabályrendszer kialakítása;
3. A platform megbeszéléseinek lebonyolítása szakértő facilitátor segítségével.

A platformban való részvétel által az érdekeltek

- meghatározhatják álláspontjaikat, érdekeiket a nagyragadozók problémájával kapcsolatosan;
- megérthetik más érdekcsoportok álláspontját és értékrendszerét;
- közös pozíciókat fogalmazhatnak meg és remélhetőleg egy sor olyan tevékenységet azonosítanak, amelyekkel javítható a nagyragadozók menedzsmentje.

2. Az eddig elért eredmények összefoglalása

Az első megbeszélésre 2019 január 11-én került sor, amelyen a jelenlévők megerősítették részvételi szándékukat a felvázolt participatív döntéshozási folyamatban, és elfogadtak egy előzetes küldetésnyilatkozatot (mission statement) a csoport számára. A továbbiakban három, nagyjából homogén csoportban problémaelemzés zajlott a problémafák készítésének módszerével. A három csoport a gazdák-méhészek, a vadászok-erdészek és a vidékfejlesztési-természetvédelmi civil szervezetek voltak.

A második alkalommal 2019 február 11-én folytatták a problémaelemzést és átalakították a problémafákat megoldásfákká. A megbeszélésen papírra vetett problémafákat a későbbiekben digitalizálta a facilitáló csapat. A civil szervezetek problémafája a második és harmadik megbeszélés között készült el. Ebben a periódusban az országos medve akcióterv alapján is készült egy célfa.

A harmadik megbeszélésre március 11-én került sor. Ez alkalommal a három fő érdekcsoport célfáit hasonlították össze, érdekelemzést végeztek és megvitattak egy kritériumrendszert, ami alapján a tevékenységeket rangsorolni lehet. Mindhárom célfa tartalmazza az információ, tájékoztatás és nevelés, a kármegelőzés és kompenzáció, a finanszírozás, a vadgazdálkodás, az intézményi és törvényi háttér javításának szükségességét. A vadgazdálkodók és gazdák célfája tartalmazza az a szükségletet, hogy a helyi szereplők legyenek megbízva megfelelő kompetenciákkal a döntéshozásra bízva, a civil szervezetek és vadászok célfája tartalmazza a zavarás csökkentését, a tudományos kutatást és turizmust. Az érdekek elemzése során a legtöbb hasonlóság a természetes élőhelyek zavarása, a sürgősségi esetek kezelése és a törvényi hiányosságok pótlása területén voltak. Hasonló érdeket fejeztek ki a kármegelőzésre, a károk megtérítésére, a természetes élőhelyek minősége, oktatás-tájékoztatás és tudományos kutatás területén. Különböző vagy ellentétes véleményeket fogalmaztak meg a medvehelyzetről általában, a finanszírozással és turizmussal kapcsolatban. Ezt követően a tevékenységek rangsorolásához használt kritériumokról történt vita.

3. A 2019 április 8-i megbeszélés

A találkozóra a csíkszeredai Sapientia EMTE épületében került sor 9.00 és 13.00 óra között.
A megbeszélés fő céljai:

- a tevékenységek rangsorolására szolgáló kritériumok véglegesítése;
- a lehetséges beavatkozások listájának kialakítása.

4. Napirend és bemelegítő gyakorlat

9:00-9:20	Köszöntő, a napirend bemutatása
9:20-10:00	Bemelegítő gyakorlat
10:00-10:30	A kritériumrendszer véglegesítése szavazással
10:30-10:45	Kávészünet
10:45-11:20	Tevékenységek, tevékenységcsoportok listájának megbeszélése csoportokban
12:20-13:00	Tevékenységek, tevékenységcsoportok bemutatása plénumban
13:00-14:30	Ebéd

5. A résztvevők

A résztvevők listája az 1. függelékben található meg.

6. A rangsorolásra szolgáló kritérium rendszer megbeszélése és szavazás

Rövid vitát követően a következő kritériumokban állapodtak meg a résztvevők (1. táblázat). Az egyes tevékenységek költsége nem került be a kritériumok közé, azért, hogy ne korlátozzák a potenciálisan hasznos tevékenységek felsorolását, amelyek a jelenlegi pénzügyi kereteket vélhetőleg meghaladják.

1. táblázat. A tevékenységek prioritizálására szolgáló kritériumrendszer és a kritériumok paraméterei

Kritérium	Paraméter és értékelése			
	3	2	1	0
Sürgősség	Magas	Közepes	Alacsony	Ismeretlen

A megvalósításhoz szükséges idő	0.5 év	1 év	1.5 év	Ismeretlen
A tevékenység térbeli léptéke	Nagy területet, sok érdekeltet érint pozitívan	Nem túl sok érdekeltet érint pozitívan / kisebb térbeli léptékű tevékenység	Kevés érdekeltet érint kis területen	Ismeretlen
Gyakorlati hasznosság	Nagyon hasznos	Hasznos	Kevésbé hasznos	Ismeretlen

A kritériumok egymáshoz viszonyított súlyozására vonatkozó szavazás öntapadós cédulák segítségével történt, minden résztvevő minden kritériumot 1-10 között osztályozott, és ennek alapján minden kritériumra átlagot számítottak, érdek csoportonként, végül pedig összesített átlagot a teljes platformra nézve.

2. táblázat. A kritériumok súlyozása egyéni és csoport szintű értékelés alapján.

Értékelés		5	6	7	8	9	10			csop. atlag
SÜRGŐSSÉG	sarga (civilék)				2		1	26	8.67	
SÜRGŐSSÉG	zöld (vadász erdesz)			1		1	3	46	9.20	
SÜRGŐSSÉG	piros (gazdak)				1		3	38	9.50	9.12
IDŐ	sarga (civilék)		2		1			20	6.67	
IDŐ	zöld (vadász erdesz)	1		1	3			36	7.20	
IDŐ	piros (gazdak)		1		1	2		32	8.00	7.29
TÉRBELI LÉPTÉK	sarga (civilék)		1	1	1			21	7.00	
TÉRBELI LÉPTÉK	zöld (vadász erdesz)	1		1	1	2		38	7.60	
TÉRBELI LÉPTÉK	piros (gazdak)			2	1	1		31	7.75	7.45
HASZNOSSÁG	sarga (civilék)						3	30	10.00	
HASZNOSSÁG	zöld (vadász erdesz)	1					4	45	9.00	
HASZNOSSÁG	piros (gazdak)				1		3	38	9.50	9.50

3. táblázat. A kritériumok súlyozásának eredménye

	Kritérium	Együttható
1	Sürgősség	9.12
2	Megvalósításhoz szükséges idő	7.29
3	Térbeli lépték	7.45
4	Gyakorlati hasznosság	9.50

7. Lehetséges tevékenységek, megoldások megvitatása a helyzet javítása érdekében

A következő lépésben a résztvevők vegyes csoportokat alkottak és a lehetséges tevékenységeket vitatták meg. Ez volt az első alkalom a folyamat során, amikor vegyes csoportok lettek kialakítva, valószínűleg emiatt a vártnál hosszabb időbe telt míg megszülettek a javaslatok és várható eredmények. A javaslatokat plénumban mutatták be a csoportok, ezeket lejegyezték. Az elhangzottakat a 3. táblázat foglalja össze.

3. táblázat. A medve és kármenedzsment javítását célzó tevékenységek, elképzelések, témakör szerint csoportosítva.

Témakör	Tevékenység-beavatkozás
Kármegelőzés - kármenedzsment	Vadkármegelőzés villanypásztorokkal, medvebiztos kukákkal
	Gazdák segítése a károkkal kapcsolatos ügyintézésben
	Képzés falugazdászoknak a medvekárok megelőzésében is
	Helyi munkacsoport a helyzetek vizsgálatára, kármegelőzésre
	Helyi intervenciós csoportok képzése
Zavarás - élőhelyek - természetvédelem	Motoros szabadidősport megfékezése
	Erdei gyümölcs gyűjtés szabályrendszere
	Etetés szabályozása
	Erdei gyümölcs tanulmányok megfelelő minőségének biztosítása

	Élőhelyvédelem , telelőhelyek védelme, utak lezárása, túrasízes szabalyozasa, turistaösvenyek használata
Populációszabályozás - vadászat - vadgazdálkodás	Vadátkelők kijelölése
	Nyugalmi zónák, vadföldek kijelölése
	Minisztérium tájékoztatása a vadásztársaságok bevételeiről, vadásztársaságok érdekvédelme, medve vadászat jövedelmének pótlása
	Menedzsment zóna a medve esetében, intervenció kvóta és populációszabályozási kvóta alkalmazása, bizonyos szabályok betartásával
Tudományos kutatás és kommunikáció	Medvemenedzsmenttel kapcsolatos konferencia
	Szakmailag helyes információk terjesztése megfelelő csatornákon
	Etetés hatásainak vizsgálata
	Medvepopuláció vizsgálata a vadásztársaságok bevonásával
	Medve orvvadászat kutatása
	Online marketinges szakember bevonása a nézettség növelésére és valós információk terjesztésére a közvélemény irányában
	Közvetlen kapcsolat a helyi lakossággal
	Turisták megfelelő tájékoztatása a turisztikai egységeken keresztül
	Tájékoztatásba, információs kampányokba bevonni a vadásztársaságokat
	Tudományos eredmények népszerűsítése
Turizmus	Turisztikai brand kialakítása
	Medveturizmus felmérése
	Medveturizmusra vonatkozó szabályrendszer kialakítása
	Medve turisztikai alap létrehozása
	Medveturizmus jó gyakorlatait népszerűsítő felület létrehozása

8. A megbeszélés kiértékelése

A megbeszélést a résztvevők pozitívan értékelték, kiemelve moderálás minőségét, és azt, hogy konkrét tevékenységekről, megoldásokról volt szó. Egy visszajelzés hasznosnak találta a vegyes csoportok kialakítását míg egy másik úgy vélte hogy nem annyira hatékony. Az egyik résztvevő említette annak a tevékenységlistának a bemutatását, amelyre a korábbi beszélgetés során hivatkoztunk, egy tavalyi Life projekt javaslatnak a tevékenységlistának a bemutatását a csoport számára, és több párbeszédet Vaeriával. A visszajelzések teljes listája a 2. függelékben található meg.

9. Következő lépések

A következő megbeszélés dátumát április 25-re rögzítették az eddigi helyszínen és időpontban. A munka felsorolt tevékenységek rangsorolásával fog folytatódni és azok megvalósítására vonatkozó stratégia megvitatásával.

1. függelék: A résztvevők listája

Name	Organization / interest group
Szabó Szilárd	Hargita Megyei Környezetvédelmi Hivatal Environmental Protection Agency of Harghita county
Imecs István	GeoACCENT Természetvédelmi Egyesület GeoACCENT Nature Protection Association
Farkas Attila	Ökoszisztéma Menedzsment Egyesület Association on the Management of Ecosystems
Simó Attila	Zetelaka Erdőrendészeti Hivatal Private Forestry of Zetelaka
Benke József	Zetelaka és Társai Vadász és Horgász Egyesület Zetelaka Hunters' and Anglers' Association
Lázár Tibor Zöldi István	Hargita Megyei Méhész Egyesület Harghita County Beekeepers' Association
Török Imre	Homoród-Küküllő Leader Egyesület LEADER Association Homoród-Küküllő
Farkas Tibor	Gyimesvölgyi Biogazda Egyesület Organic Farmer Association of Gyimes
Kopacz Emőke	Hargita Megye Tanácsa Harghita County Council
Hadnagy Lehel	Szilos Vadásztársaság Szilos Hunters' Association

Rancz Előd	Szentegyházi Közbirtokossági Egyesület Land owners Association of Vlahita
Csató Éva	Sapientia EMTE Sapientia University
Kovrig Zoltán	Nyárádmenti Kistérségi Társulás Valea Nirajului Microregional Association
Dósa Elek Levente	Pro Szent Anna Egyesület Asociația Pro Szent Anna
Váli Csongor	Pogány-havas Kistérségi Társulás Pogány-havas Association
Demeter László	Pogány-havas Fiókszervezet Natura 2000 Gondnokság Pogány-havas Natura 2000 Administration
Sólyom Andrea	Sapientia EMTE Sapientia University

2. függelék: A kiértékelés eredményei

+ Jó volt a találkozóban az, hogy

- Éreztem a tenni akarást
- Higgadt hangulatban zajlott
- Minden megfelelő volt, mindenkinek jutott új információ
- A munkacsoport hatékony fórum. Annak ellenére, hogy vannak eltérő nézőpontok, nyugodt maradt mindenki
- Lassan születnek konkrétumok
- Konkrétumok kikristályosodnak
- A koordináció nagyon jó. Mindig a megfelelő pillanatban állítottátok meg az „elkalandozásokat”
- Kezd körvonalazódni, hogy mit lehetne helyi, megyei szinten megoldani
- A különböző társulatok együtt dolgoznak, közösen a megoldásokon, minden témát figyelembe véve és minden társulat érdekeit elemezve
- Különböző érdekcsoportok közös cselekvési útra való irányítása
- Konkrét lépések kijelölése, személyes kapcsolat
- Heterogén csoportok kialakítása jó ötlet (habár bizonyos nézőpontok így is domináltak)

Δ Azon változtatnék a következő találkozó alkalmával, hogy

- Nincs
- Nincs
- Ne legyen olyan szűkre szabva a témák időkerete („estig van idő”)!

- Találkozó előtti „ismétlés” az eddigi „lista”. Különböző tanácskozások alapján (pl. Life) megszületett projektötletek. Amiket 30.-án jeleztetek, hogy lesz platform megbeszélés előtt, hogy hatékonyabb legyen ez. Több interakció Valeriával
- Nincs
- Nincs
- Nincs
- Nem tennék vegyes összetételű csoportokat, mert nem olyan hatékony
- Nincs
- Nincs
- Nincs
- Az operativitás „erőltetése”

A találkozó általános értékelése

- 10
- 10 😊
- 9+
- Pozitív, együttgondolkodásra serkent, más nézőpontok/tapasztalatok megismerése szempontjából
- jó
- jó
- kezdtünk fókuszálni a találkozó tényleges feladataira
- jó
- 10*
- Nagyon jó, tartalmaz információk
- Jó
- Jó, hasznos, de vontatott